

Všem Růženkám
hodně zdraví

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ÚTERÝ 13. BŘEZNA 1990 - Čís. 18

TUESDAY, MARCH 13, 1990

Litva prohlašuje svou svobodu

MOSKVA - Litva v neděli prohlásila svou nezávislost od Sovětského svazu. Její nově zvolený parlament drtivou většinou schválil rezoluci, která potvrzuje stav, jaký existoval před padesáti lety, než byl tento pobaltský stát násilně připojen Moskvou k Sovětskému svazu. Tímto prohlášením se Litva stala první neústupnou sovětskou republikou, která formálně se odtrhla od Kremlu.

"Od tohoto okamžiku se Litva znovu stala nezávislým státem", řekl zákonodárny sbor při schůzi ve Vilně v proklamaci, schválené v poměru 124 ku 0; šest členů se zdrželo hlasování. "Území Litvy je jedno a nedělitelné. Žádná ústava kteréhokoliv jiného státu nemá nad ní soudní pravomoc."

Ačkoliv rozhodnutí je z velké části symbolické, když vezmeme v úvahu složité svazky Litvy, jak hospodářské tak bezpečnostní se Sovětským svazem, dalo formální signál k něčemu nemyslitelnému - k možnému rozpadnutí se Sovětského svazu.

Nově zvolený prezident Vytautas Landsbergis říká: "Jsme šťastni, že Litva je již svobodná, jak ve své duši, tak i ve skutečnosti."

Spolupráce Spojených států s východní Evropou na ochranu životního prostředí

J. -rfe/m. -

Americká tisková kancelář Associated Press hovořila s mnohými zdejšími odborníky o záchraně zničeného prostředí ve státech střední a východní Evropy. Odborníci se shodovali ve dvou bodech - je to nesmírný problém a zavinily jej komunistické režimy.

"Zamoření prostředí bylo nezbytnou součástí systému, který otravoval lidi v denním životě a všemi způsoby", řekl Jeffry Leonard ze Světového fondu pro neporušenou přírodu, autor několika knih o ekologických problémech komunistického bloku. Leonard vzpomněl, že když v sedmdesátých letech komunistické státy dovážely celá zbrusunová vybavení továren ze Západu, odmítaly ty části výrobní technologie, určené jen k ochraně prostředí. "Hovořil jsem tehdy s mnoha zástupci těchto firem a řekli mi, že (do východní Evropy)

Pokračování na str. 7

Celý svět je co?

Richard Hanzlík

"Celý svět je divadlo a všichni lidé pouhými herci," napsal svého času velký Shakespeare v jedné ze svých her a člověk, dívá-li se dnes tak kolem - a nestrká hlavu do písku, jak to mnozí činí, aby měli od světa pokoj, si maně připomene ona slova - *All the world is a stage*...

Dříve než vyrukuji s tím, co mi v těchto dnech leží na mysli, něco málo všeobecně. Co našince překvapuje je fakt, že po jistou dobu, kdy se zdá, že bude marx-leninismu nadobro konec, na druhé straně lidé zvedají pěsti a provolávají marx-leninská hesla, jakoby padli rovnou s měsíce, a co horší, že západ'ácká levičácká média, téměř bez rozdílu (vč. politiků, od kterých by to člověk nejméně čekal), jednají

Pokrač. na str. 7

Glasnost - opravdu - po sovětsku

RFE/m.

Známý moskevský časopis Literaturnaja gazeta nabídl svým čtenářům v r. 1987 téměř něco neuvěřitelného, píše moskevská korespondentka západoněmeckého deníku Fankfurter Rundschau a pokračuje: V rubrice Satira otiskl na poslední straně povídku Šalamoun a vědomí aneb nevědecká fantazie. Kdo ji četl, ten ihned celkem jasně pochopil, že je to kousavá satira na Gorbačova a jeho politiku perestrojky a glasnosti. Autorem byl Arkadij Arkanov a jeho vyprávění znělo:

Jedna z trpasličích planet je už 40 let pod kontrolou Země; jedenáct místodržitelů už bylo posláno na tuto planetu, ale všichni - do jednoho museli být odvoláni, protože nezvládli situaci. Nakonec byl zkonstruován elektronický místodržitel. Byl naprogramován všestrannou moudrostí, vražednou logikou a schopností nejhlubší analýzy a globální syntézy. Pro tyto vlastnosti dostal biblické jméno - Šalamoun. Šalamoun (vlastně Gorbačov) vytvořil na planetě, která

Pokračování na str. 2

O vhodném zastřešení stoprocentního muže

J. S. -rfe/m.

Každý stoprocentní muž cítí na jaře naléhavé nutkání - a to přímo v hlavě - k neprodlenému zakončení své redukční dietou značně vylepšené postavy majestátní střechou. Tato bytostná touha po zastřešení vyplývá z poznatku, že největší ozdobou muže jest - kromě milované ženské postavy, nedbale elegantně zastrčené do jeho vždy připraveného rámě - mužná pokrývka hlavy zvaná klobouk. K samotnému slovu klobouk jsme přišli u machometánských Turků mírným vylepšením jejich výrazu 'kalpak', kterým se označovala vysoká čepice lemovaná kožešinou, kterou ještě do nedávna nosili i

Pokračování na str. 3

se podřadila průmyslovému velkopodniku něco velice tajemného, co se označovalo heslem Pablosuršik, rozuměj - Perestrojka. Nikdo však nevěděl, co to je. Mnozí se domnívali, že je to důležitý detail k ještě důležitějšímu detailu, někteří to považovali za jistý druh vymývání mozku, jiní to měli zase za tajnou formuli pro dlouhý život. Ale všichni byli přesvědčeni, že je to nutné a růžové a že se toho dosáhne, když si celý kolektiv vyhrne rukávy. Všichni porozuměli tomu, že všichni Šalamounovi předchůdci neměli pravdu, protože jak mohli mít pravdu, když ji neměli? Jinými slovy: všichni museli začít znovu.

Arkanov potom líčí, jak místodržitel Šalamoun ohlupoval stále novými a novými hesly davy a jak neustále spěchal od jednoho mítinku ke druhému, od jedné schůze ke druhé...

... a z čista jasna Šalamoun pochopil, proč 'Pablosuršik' nezabírá: Všichni byli po celou dobu na schůzích. V pondělí proto svolal vedoucí jednotlivých oddělení a prohlásil: To nejdůležitější při výstavbě pablosuršika je záruka brynsovelosti, rozuměj - glasnosti. Všichni s ním souhlasili. Brynsovelost je objektivní fakt, s nímž se musí počítat. Začala kampaň pro stropcentní brynsovelost! V obchodním domě se okamžitě začaly prodávat plakety s podobiznou Šalamounovou, kus za pět rublů a 30 kopějek. Ale již v úterý Šalamoun křičel: Brynsovelost - to je nesmysl, to jsem si jenom pošetile vymyslel a národ se k tomu začal hned modlit. A tak to nějakou dobu pokračuje - co je dnes dobré je zítra špatné. Ale poslední strašná rána na něho čekala v pátek při čtení místních novin. V novinách stálo černé na bílém, že pod jeho vedením byl plán Pablosuršik překročen o 453 procent. To však dohromady vzato bylo velmi podezřelé: Podle plánu měl být pablosuršik zakončen v roce 2965, ale noviny posunuly tento termín do roku 2981 - tak jak to známe z doby plnění hospodářských a politických plánů ve 20. století.

A tak celý příběh končí:

Šalamoun s vypětím posledních sil napsal Zemi dopis, že všechno na jeho planetě je podvod. Vzestup a ztráty plus 453 procent, to je mínus 453 procent, pablosuršik v embryonálním stavu. Vedoucí oddělení je třeba okamžitě propustit. A všechny - bez výjimky! Šalamoun chtěl dopis podepsat, ale v tom se s ním stalo něco, co nekrology nazývají 'náhle a nečekaně'. A když na Zemi došel jeho dopis, rozhodlo se, že si to všechno dělal nesnadné a tak je zproštěn všech úřadů ve spojitosti s přechodem do jiného stavu.

Není známo, co se z Šalamounovy planety stalo, referuje satirik Arkanov, ale jedno je jisté: víc než všichni ostatní na této planetě trpěli především zaměstnanci dárkového oddělení obchodního domu. Skladiště byla totiž plná Šalamounových plaket a nikdo nevěděl, za jakou cenu se mají zítra prodávat. - Arkadij Arkanov je v Sovětském svazu celkem dobře známý satirik. Až dosud o něm však nebylo známo, že by překypoval bůhvíjakou odvahou. Možná, že Gorbačovovu satiru dostal napsat jako úkol. Rozhodně však nemohla v Literaturnyj gazetě vyjít bez vědomí a souhlasu šéfredaktora Alexandra Čakovského. Čakovský, starý kamarád Leonida Brežněva už mnohokrát kritizoval Gorbačovovu glasnost. Tak si například stěžoval na to, že v Sovětském svazu najednou vycházejí autoři jako Nabokov nebo Gumiljov a že v budoucnosti budou vycházet i Pasternak a Grossman - autoři, kteří byli ještě v r. 1987 v Sovětském svazu - tabu.

**“Raději bych, kdybyste mne znali
pouze jako výsledek jednoho z otco-
vých časných pokusů.”**

**- Charles Edison,
syn Thomase A. Edisona**

KÁBUL - Afganistán

Afgánský prezident Najib vyloučil z vládnoucího politbyra skoro polovinu členů a dal zatkout stovky vojáků a vládních zaměstnanců po odražení pokusu o státní převrat vedeném ministrem obrany Shah Nawazem Tanaiem, který se skrývá na neznámém místě. Afgánská vláda ohlásila, že při pokusu o převrat bylo zabito nejméně 56 osob, ale někteří vládní činitelé nechtějíce být jmenováni uvádí, že v zahynuly stovky civilistů. Rádio Kábul žádalo občany, aby udali všechny 'zrádce', kteří se mají schovávat v domech hlavního města. Svá místa ztratilo nejméně devět vysokých stranických a vládních činitelů. Někteří z nich nejsou k nalezení a zřejmě uprchli do sousedního Pákistánu.

JOHANNESBURG - Jihoafrická republika

Jihoafrická vláda vydala ústy ministra pro zákon a pořádek Adriaana Vloka varování, že použije všech mimořádných mocí k zastavení rostoucích nepokojů v černošských oblastech.

MACUTO - Venezuela

Bushova vládní správa připravuje celou řadu pomocných opatření týkajících se především pomoci v zemědělství pro Nikaraguu. Americký místoprezident Dan Quayle prohlásil na tiskové konferenci po setkání s venezuelským prezidentem Carlosem Andres Perezem, že oficiální oznámení pomoci bude zveřejněné tento týden. Quayle také hovořil s Perezem a se španělským ministerským předsedou Filipe Gonzalezem o možnosti přesunutí nikaragujských bojovníků za svobodu-contras do enkláv v Nikaragui za předpokladu, že mírová armáda Spojených národů by tvořila dělicí čáru mezi nimi a vládním nikaragujským vojskem. S místoprezidentem cestuje také demokratický senátor z Massachusetts Edward Kennedy, který řekl, že Perez i Gonzales tlačili silně na Quayleho, že je zapotřebí contras odzbrojit co nejdříve.

DAMAŠEK - Sýrie

Syrský prezident Hafez Assad se ostře vyslovil o politických změnách ve východní Evropě, které nazval požehnáním pro Izrael a dále vyzval k vedení svaté války bez časových hranic proti židovskému státu. Rovněž ostře odsoudil současnou emigrační vlnu sovětských židů do Izraele. Jak známo, Polsko, Československo a Maďarsko znovunavázalo diplomatické styky s Izraelem v posledních šesti měsících. Izrael očekává, že tento rok přijede do země na 100.000 židovských emigrantů ze Sovětského svazu, což

je alarmující pro arabské země. Assad však nečinil za tento exodus odpovědný Sovětský svaz.

JERUZALÉM - Izrael

Izraelský ministr pro otázky ubytování David Levy žádal podle zprávy izraelského rozhlasu o vystavění 2000 nových bytů v okupovaném území West Bank ještě tento rok, v nichž by byli ubytováni židovští emigranti. Tento problém umístění emigrantů do okupovaných území vyvolává ostrou kritiku ze strany Spojených států, které takovou politiku považují za překážku k míru na Středním východě.

MANAGUA - Nikaragua

Sandinisty stále ještě kontrolovaný parlament si odhlasoval poskytnutí plné amnestie pro všechny vládní činitele, vojáky a příslušníky contras za zločiny spáchané v posledním desetiletí. Zákon byl schválen poměrem hlasů 63 ku 3 po debatě, ve které předseda parlamentu Carlos Nunez Tellez argumentoval tím, že vláda nově zvolené prezidentky Violety Chamorrové po nástupu k moci 25. dubna by se pokusila soudně stíhat všechny porušovatele demokratických zákonů. Sandinisté se tím pojišťují proti případným soudním postihům za přestupky spáchané do doby, kdy se sandinisté dostali k moci, at' už třeba jde o politické vraždy. Pozměnit tento právě odhlasovaný zákon půjde velice těžko, neboť to bude vyžadovat změnu ústavy a navíc sandinisté mají většinu členů v Nejvyšším soudu. Schválení dodatku ústavy vyžaduje dvoutřetinovou parlamentní většinu. Jinak prezident Daniel Ortega ve čtvrtek 8. března v projevu znovu varoval, že by mohla vypuknout občanská válka, kdyby protivládní bojovníci za svobodu odmítli složit zbraně ještě před nástupem Chamorrové do prezidentského úřadu.

BOGOTA - Kolumbie

Vedoucí levicových protivládních ozbrojených povstalců podepsali dohodu s vládou o skončení svého 16 let trvajících vzbouření. 1800 příslušníků povstalecké skupiny zvané M19 složilo zbraně po podepsání dohody jejich vůdce Carlose Pizarra s kolumbijským prezidentem Virgilem Barcem. Vedoucí povstalců pak začali provádět volební kampaň pro volby do parlamentu a pro volby starostů měst a obcí.

BEJRÚT - Libanon

Vrchní velitel křesťanské milice generál Michel Aoun vyzval 9. března k ukončení libanonské občanské války. V prohlášení zveřejněném v libanonských novinách An-Nahar generál Aoun uvedl, že chce vést dialog s každým a zdůraznil, že nedejde ke střetnutím v oblasti křesťanské enklávy ani podél čáry dělicí

Pokračování na str. 3

		Czechoslovak Daily Herald			
Established 1891 The Denní Hlasatel					
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402					
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898					
Second class postage paid at Berwyn, Ill.					
Published Tuesdays,			Thursdays and Sundays, except holidays		
SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):					
		KANADA: in U. S. dollars			
		DAILY			
DAILY and SUNDAYS		and SUNDAYS		SUNDAY ONLY	
(Denní a nedělní)		(Denní a nedělní)		(nedělní pouze)	
3 months 22.00 dol.		3 months 28.00 dol.		14.00	
6 months 40.00 dol.		6 months 50.00 dol.		25.00	
12 months 78.00 dol.		12 months 95.00 dol.		45.00	
SUNDAYS ONLY					
(nedělní pouze)					
12 months 40.00 dol.					
Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme 1.00 dolar.					
OVERSEAS: in U. S. dollars					
		3 months 32.00		18.00	
		6 months 60.00		30.00	
		12 months 115.00		58.00	

POKRAČOVÁNÍ ZPRÁV

křesťanský sektor od muslimského. Pozměnil též svůj záporný postoj vůči mírové dohodě podepsané v Daifu v Saúdské Arábii založené na podílení se na vládní moci křesťanů i muslimů v Libanonu. Mezi Aounovou milicí a další křesťanskou milicí Samira Geagea prozatím trvá uzavření příměří. V jejich vzájemném střetnutí o moc v křesťanské enklávě bylo skoro 800 lidí zabito a přes 2000 jich bylo zraněno. Politické prameny přisuzují změnu Aounova stanoviska zvýšenému nátlaku Vatikánu a Francie.

MOSKVA - Sovětský svaz

Parlament Sovětské gruzínské republiky vydal prohlášení, v němž odsoudil násilné připojení Gruzínska k Sovětskému svazu před více než půlstoletím a vyslovil požadavek o konání rozhovorů o obnovení nezávislosti republiky. Gruzínský parlament se také postavil proti Gorbačovovu návrhu zřítit mocný prezidentský úřad. Gruzínská republika má kolem 5 miliónů obyvatel.

Ústřední výbor Mongolské komunistické strany se podrobil požadavkům demonstrantů a vyslovil souhlas s uvažováním o rezignaci všech členů vládnoucího politbyra a o svolání mimořádného sjezdu strany. Protestující zaplnili v pátek 9. března rozlehlé hlavní náměstí v hlavním městě Mongolie v Ulan Batoru a žádali sepsání nové ústavy a zřízení prozatímního vládnoucího kongresu, v němž by byly zastoupeny všechny veřejné složky. Boj proti vládnoucí moci vede Mongolská demokratická unie, která volá po zrušení monopolu komunistické strany na moc, na zřízení politického systému o více stranách a po odstoupení vlády, parlamentu a ministerského předsedy Dumaagiyna Sodnoma, který den předtím řekl, že vláda bude spolupracovat s Demokratickou unií na reformách.

Opoziční hnutí na Ukrajině Ruch podalo zprávu o shromáždění kolem 50.000 Ukrajinců v Kijevě, kteří protestovali proti Sovětskému svazu jako celku a proti zřízení mocného nového prezidentského úřadu, o němž bude sovětský parlament debato-

vat a hlasovat tento týden v Moskvě.

SANTIAGO - Chile

V neděli 11. března odstoupil chilský prezident generál Augusto Pinochet. Prezidentský úřad převzal civilista, člen křesťansko-demokratické strany Patricio Aylwin. Prezidenti deseti cizích států se záměrně opozdili ve svém příjezdu na inauguraci nového prezidenta, aby se nemuseli setkat s Pinochetem. Mezi nimi byl i nikaragujský prezident Daniel Ortega a ministři předsedové Itálie a Španělska Giulio Andreotti a Felipe Gonzales. Americký místoprezident Dan Quayle přijel také až pozdě v sobotu večer a měl se setkat s Pinochetem až v neděli 11. března ráno v jeho rezidenci. Pinochet má v úmyslu zůstat hlavním velitelem armády bez ohledu na žádost nového prezidenta Aylwina, aby odešel do úplného důchodu a vzdal se všech funkcí.

LONDÝN - Anglie

Angličané násilnými demonstracemi protestují proti nové dani vyhlášené vládou ministerské předsedkyně Margaret Thatcherové. Místo daně z majetku bude zavedena daň, kterou bude muset platit každý dospělý člověk. Zákon má vstoupit v platnost 1. dubna v Anglii a ve Walesu. V důsledku protestů klesla i hodnota libry sterlinků.

BĚLEHRAD - Jugoslávie

Slovinská republika vyhlásila 8. března svoji ekonomickou nezávislost na celé jugoslávské federaci a slovinský parlament se také rozhodl, že nebude federaci platit svůj podíl těch finančních závazků, které jsou určeny pro Srbskou republiku a oblast Kosovo. Srbsko, které je největší jugoslávskou republikou, zrušilo všechny oficiální a obchodní styky se Slovinci v prosinci minulého roku, když slovinské autority zakázaly konání srbského protestního shromáždění. Slovinský parlament také odhlasoval odstranění slova 'socialistický' z úředního jména republiky, aby se Slovinsko tak distancovalo od starých komunistických symbolů a dogmat, jež stále ještě převládají jinde v zemi.

O vhodném...

Bulhaři a Arméni. Ale už u starých Římanů byl klobouk symbolem svobody - zval se pileus a nosil se pouze při posvátných obřadech. Staří Řekové byli mnohem praktičtější: své klobouky, kterým říkali petasos nebo causia, nosili na cesty. Chránily je proti prudkému slunci i před lijákem. V ostatní Evropě se objevily asi v desátém století klobouky plstěné a slaměné, ale plně se rozšířily až ve století šestnáctém.

A čím se zastřešovali naši předkové? Už od nejstarších dob čepicemi s kožeštinovou obrubou, beranicemi a tchořovicemi. Potom přibyl v devátém století klobouk slaměný a později plstěný. Ke konci třináctého století přišly do módy točenky, což byla látka ovinutá kolem hlavy, trochu připomínající turban. V módě se totiž tehdy uplatňoval vliv křížáckých výprav - nosila se kápě, kukla a polský kaptour. V té době by to měli moc těžké naši komunističtí mravokárci, těžko se dal tehdy odhalovat zakuklený třídní nepřítel. V šestnáctém století zakončovali Staročeši své postavy klobouky a fedrpušem, zdobené pérem pštrosím, jeřábím a čapím. Byla to tehdy móda klobouků uherských, plstěných či aksamitových husárků a mad'arek krásněných medailemi. Z čehož je vidět, že dnes není nic nového, když se na kloboucích nosí celá sbírka sportovních odznaků. Ale ještě jsem nikdy neviděl, že by si dal někdo na klobouk stranický odznak. Že by to nebyla žádná ozdoba?

Inu, jiný kraj - jiný mrav. Tak třeba ve Švédsku, tam byl v osmnáctém století klobouk vlastně odznakem jedné z nejsilnějších politických stran. Byla to strana klobouků a bojovala ve švédském sněmu proti straně čepic. Klobouky byly pro spojenectví s Francií, čepice pro úzké přátelství k Rusku. Kdyby se dnes u nás pokrývkou hlavy vyjadřoval postoj k Moskvě, došlo by asi k vážné poruše na vnitřním trhu: pod pultem za vysoké všimné byste po celé republice nesehnali klobouk, kdežto čepice by tvořily vysoké nadnormativní zásoby. Ostatně největší vliv na českou módu mělo od nepaměti nikoliv kloboučnictví ruské, nýbrž západní. A od sedmnáctého století u nás převažovala móda francouzská. Po vzoru tří mušketýrů, kteří byli vlastně čtyři, začal se tehdy i v Čechách nosit široký klobouk s velkým pérem. V té době si ho muži nasazovali ovšem na pečlivě nakadeřené paruky, kterým se u nás říkávalo vlasopletky.

Pánské klobouky prodělaly od svého vzniku vskutku bouřlivý vývoj. Hned byly nízké, hned zase vysoké, kulaté nebo homolovité, se střešou úzkou nebo širokou. Vznikly klobouky dvourohé i třírohé a koncem sedmnáctého století vynalezl génius francouzského kloboučnictví pan Gibus klobouk à la claque - čili klobouk na stisknutí, který se dal mechanicky stlačit a opět vytáhnout. Když se v roce 1797 objevil v londýnských ulicích pan James Hetherington s vysokým cylindrem na hlavě, vyvolal mohutnou dopravní zácpu a pořádný zmatek na ulicích, takže byl neprodleně zatčen pro rušení veřejného pořádku. V jeho obžalobě se pravilo, že se objevil 'na veřejné ulici s vysokým a podivným útvarem na hlavě, jehož lesk a nezvyklost vyvolaly takové zděšení, že osoby bázlivější povahy ztratily vědomí.' A pan Hetherington byl odsouzen k pokutě padesáti liber sterlinků. Druhé, typicky britské zastřešení hlavy - klobou tvrdý, u nás zpravidla zvaný 'buřinka', se objevil v Londýně až padesát let po cylindru. V době viktoriánské byl ozdobou mužů z lepších společenských tříd. Jeho skicu navrhl firmě Lock na St. James Street jistý pan William Coke. Firma se pak obrátila na svého kloboučnického dodavatele pana Beaulieua, z jehož francouzského jména pak zkomolením vznikl název nového tvrdého klobouku - bowler. Do Ameriky se buřinka dostala pod jménem derby, protože ji tam poprvé na hlavě vyvezl jistý lord Derby.

Ptáte se možná, jaká je dnešní kloboučnická móda tady na západě? Všelijaká! Nosí se dál cylindry, buřinky, klobouky diplomatické i pro všední den. Mladí chodí nejraději prostovlasí. Mně osobně se nejvíce líbí čapka frygická. V období Velké francouzské revoluce ji nosili jakobíni, kteří si ji vlastně vypůjčili od starých Frygů z Malé Asie, pro které byla symbolem svobody. Proto jsem rád, že tady na západě frygická čapka svobody nevychází z módy, i když se vlastně nenosí.

A tak, milí stoprocentní mužové, noste si na hlavě svobodně co chcete, ale noste to rádi - což pochopitelně neplatí pro vojenskou lodičku. Muž musí být na jaře řádně zastřešen, aby mohl pokrývkou hlavy vyseknout poklonu před svou milovanou, a je úplně jedno, zda je to cylindr či obyčejný baret nebo radiovka. Svůj širák odhazují v dál, čímž končí tento fejeton.

Prosba k našim čtenářům!

Prosíme naše čtenáře, kteří v poslední době zaslali předplatné a dosud nemají změnu data, aby laskavě prominuli. Na vánoce byl velký nával práce, přišla i nemoc a je nás málo, takže po večerech a nedělích doháníme zameškanou práci. Vracený a proplacený šek z banky je potvrzením, že předplatné je zapláceno.

Děkujeme za porozumění a trpělivost

REDAKCE

75TH ANNIVERSARY

ANNUAL SPRING DANCE

sponsored by SPARTA A. B. A. CHICAGO

SATURDAY, MARCH 17, 1990

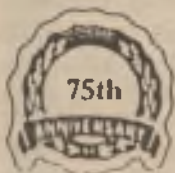
at

SOKOL BERWYN

6445 West 27th Place, Berwyn, Illinois

Music by "Czech Express" from St. Louis

ENTREE: 8:00 PM Donation 8.00 dol.

SJEZD

Jára Kohout

Tři a půl miliónu lidí v Americe má kameru na video. Výhoda je to báječná. Nahrazuje to zdoluhavé dopisování. Dostal jsem na pásku záznam ze sjezdu abiturientů z reálky na Jiřího náměstí. Je vidět, že i v Československu nahrávací manie nalézá půdu. Studenti dělali maturitu v roce 1948 a nyní po té sametové revoluci se sešli. Jsou to mladíci padesáti osmiletí. Politické školení bylo do nich později cpáno na vysoké škole surově. Většina uhýbala jak mohla, ale někteří se nachytali na marxistickou ideologii. Ti se za to stydí a na videu se červenají.

Na začátku je volba předsedy. Zvolili Matouška a ten měl proslov, ve kterém dojemně poděkoval za úspěšnou práci nynějších studentů: "Ti mladí nás zachránili za pomoci herců."

Dále na videopásku převládá dialog. Ti kolaboranti v rozpacích krčí rameny a vykrucují se: "Když, víte, oni nás - my jsme se nachytali. Já dostal byt, musel jsem se stát desítkářem a oni mě dali místo s pevným platem. Měl jsem pod sebou 470 lidí."

"A co jsi dělal? ptal se Matoušek.

"Já jsem dělal důležitého. Já jsem všude říkal, že mám pod sebou 470 lidí a lidi mě nosili flašky a úplatky, abych je vzal do své party a já nemohl, protože jsem měl pod sebou většinou 470 lidí. Já vám to tedy řeknu. Já jsem stříhal trávu na hřbitově a tam bylo 470 nebožtíků."

"He, he", zasmál se Hromádka, "vokolo mě se to všechno točilo. Já byl někdo. Já byl dozorce vod kolotoče." - Ozval se hlas: "Ty mlč, Hromádko, o tobě se ví! To bylo tvoje - Pohádky soudruha Hromádky, ve kterých jsi všechno rudé vychvaloval. Ty jsi byl výraznej soudruh a tak se nediv, že tě teď vyrazili od dráhy. Co ty vlastně tady děláš?"

"Já se přišel omluvit. Možná, že když udělám sebekritiku, tak na mě nebudete zlí. Sešli jsme se tady přece proto, abychom si řekli pravdu do očí. To jsme nemohli čtyřicet jedna roků. Tak odpuštěte. Koryto jsem žádné neměl. A ty moje pohádky soudruha Hromádky mě nebudeš vyčítat. Ty jsi zase jako redaktor měl v novinách 'Častušky sou-; druha Vondrušky'. Oba máme máslo na hlavě."

Jednalo se, jednalo a nic se nedojednalo. Za dvě hodiny předseda ukončil slovy: "Když se budeme scházet častěji, mnoho nedorozumění se vysvětlí nebo také ne. Musíme si zvykat na demokratické jednání. Hlavně, že teď už máme co jsme chtěli."

JAROSLAV HORÁČEK:

TAM ZA MOŘEM

ROMÁN

Pokračování z min. čtvrtka

V síni propuká rozčilení, ostatní čekající vstávají se svých míst, když tu ozvou se prostorem výstřely, vypalované z browningu podivného šviháka... Vzniká šum, hluk a nejistota všech, civilistů se zmocňuje panika, další dva policisté u dveří snaží se zadržet záhadného střelce, ale ten prchá, hroze dále revolverem a pále na každého, kdo se mu staví v cestu.

Před budovou za všeobecného zmatku útočník mizí v davu a je neznámý. Cizinka však, které měla být výstřely uvolněna cesta k útěku, je v rukou detektivů. Drnčí telefon na všechny strany a v pěti minutách z hlavní policejní budovy rozjíždějí se civilní i uniformovaní strážníci ke všem východům z města.

Na nádraží je poslána bezpečnostní pohotovost, v celém městě je nařízena okamžitá policejní šfára, u každého automobilového stanoviště postaven detektiv, strážníci v celém širokém obvodu jsou radiograficky uvědomováni. Detektiv, jenž měl hlídku ve dvoraně, je plněn inspektorem, že včas nesledoval nápadného cizince. Káraný policista se vymlouvá, že to nebyl žádný nevědní nebo zvláště podezřelý zjev a že detektiv nemůže bezdůvodně zastavovat kohokoliv, kdo se mu právě nelíbí.

Žena indiánského typu je vedena do ředitelské místnosti a za nedlouho přichází tam přivolaný kriminální komisař. Cizinka odpírá odpovídat a její zrak těká stále ke dveřím. Tuší, že přijde pomoc zvenčí.

Komisař se směje, zapaluje si klidně doutník a praví: »Máme pokdy. Tak co nám povíte pěkného?!« Zadržena mišenka, jejíž věk nepadne je odhadnouti, mlčí.

Komisař, dobře již informovaný, co se ve dvoraně odehrálo, sahá k osvědčené metodě.

— »Nemusíte vypovídat, nechcete-li. Ale váš společník, kterého jsme přes všechnu jeho střelbu hravě lapili, pozbyl kuráže dřív než vy a učinil podrobné doznání. Newtormintoulský zločin vyličil nám podrobně a popsal nám také vaši účast i vaši dnešní úlohu. Podle jeho údajů zařídili jsme všechno další pátrání a do několika hodin budou po Kanadě schytáni všichni, kdo mají s věcí co činit, třeba jen vzdáleně. Přeje-li si ze zúčastněných jeden druhého poškodit, ať tedy jen mlčí nebo vypovídá nepravdu. Váš společník pověděl do puntíku všechno, co věděl. Míňte-li prospět jemu i sobě, řiďte se jeho příkladem a vyličte všechno do podrobností.

Bude-li váš údaj podle pravdy souhlasit s jeho výpovědí, dáme vás s vaším společníkem do společné cely, než se rozhodne o tom, abyste byli vyšetřováni na svobodě. Jsem rozhodně proto, abyste nebyli dlouho držáni ve vazbě. Kdo prokáže policii službu pravdivou výpovědí, má nárok na to, aby nebyl zbytečně nechán za mřížemi. Takovému člověku lze věřit, i když spáchal zločin. Máte čtvrt hodinku na rozmyšlenou.»

»Vypovím všechno hned,« pravila nato neznámá třaslavým hlasem.

Komisař odvětil: »Tím lépe. Prosím o okamžik strpení, přinesu si protokol o výpovědi vašeho společníka, abych mohl kontrolovat, nelžete-li.«

Šel do vedlejší místnosti, shrábl tam s dovolením bankovních úředníků několik odložených popsaných leister, jež mu právě přišla pod ruku, zeptal se telefonem bezpečnostního oddělení, co je s uprchlíkem, a dostal odpověď, že po něm není stopy. Dal si potom stručně zopakovat policejní hlášení o newtormintoulské vraždě, aby byl práv svému úkolu.

Vrátil se k zadržené, pravil komisař:

»Právě mi bylo oznámeno, jak váš společník si pochutnává na předložené snídani. Doznání mu způsobilo výborný apetit. Dostane všechno, co rád jí. Potěší mě, když budete moci stejným způsobem uctivat i vás — Montrealská kuchyně je pověstná. Posadte se a vypravujte! Cesta vás jistě unavila?«

— »Čtyři dni jsme pořádně nespali. Jeli jsme vlakem a dvakrát jsme zbytečně přerušili cestu.«

Vyřídilka mišenky byla znamenitá. Věty se z ní chrlily jako láva, ale líčení bylo plastické a pro policii velmi poučné.

— »Ano, to souhlasí, váš společník zrovna tak to líčí,« dodával jí komisař chuti, aby se držela pravdy. »A jestli pak i vy doznáte, proč jste přerušili cestu?!«

— »Circleville měl strach, že ho jednou zahlédl dobrý známý a podruhé tajný policista. Vlezli jsme pak vždy do jiného vlaku a prodloužili si tak cestu. A já mu pořád připomínala »Proč se bojíš, když nás nikdo nehledá.« Jim totiž četl noviny po vraždě a vyličil sám, proč a jak zatkl Ozimce. O nás nebylo ani potuchy nikde. Nač tedy úzkost? U Jima jsme byli jenom den, abychom se vyspali. Sirdar tam zůstal, leží v jámě a čeká, až se vrátíme, abychom se všichni čtyři podělili o kořist. Farmář Jim Dentz není nikomu podezřelý, proto mohl loupit a vraždit jak chtěl.«

— »Ano, ano, to všechno souhlasí s výpověďmi Circleville (komisař znal toto jméno z policejního hlášení

podle údaje Ozimcova a slyšel je nyní od mišenky. Byl si tudíž zplna jist, že vyslovení jména Circleville bude pobídkou k zvýšené hovornosti.)

Nyní musíme zapsat přesně jména účastníků, jejich nacionálie, bydliště... Pozor na každé slovíčko! Porovnávám to, co nám pravíte, s výpověďmi Circlevillovými... Začneme vámi...«

— »Jsem Vaska.«

— »To vím, ale chci znát více.«

— »Jiného jména nemám. Od dětství mne tak lidé nazývali. Jsem nalezenka ze San Franciska, Indiánka-mišenka. Jeden z mých rodičů byl asi rudokožec, druhý běloch. Když mi bylo přibližně dvanáct let, přišla jsem s komediantskou tlupou po prvé do Kanady.«

— »Kolik je vám let nyní?«

— »Myslím, že sedmadvacet neb možná také třicet, podle toho, co říkají lidé, kteří mne znali jako maličkou.«

— »Byla jste trestána?«

— »Čtyřikrát nebo pětkrát — pro malou krádež a pro to, že jsem se nabízela mužům, ač jsem byla nemocná. Ale tehdy jsem neměla co jíst.«

— »Kolik zlých činů jste spáchala?«

— »Já sama — kromě té krádeže — jsem až do předloška byla hodná. Tančila jsem na drátěném laně, dvakrát jsem se pádem potloukla, a když jsem po jednom úrazu pozbyla pružnosti, žila jsem z toho, co mi dávali muži. Někdy jsem je sháněla na ulicích, jindy jsem měla stále milence. Před dvěma roky jsem poznala Circleville. Byl ke mně dobrý a neopustil mne, ač šilhal po jiných. Na bělošky měl spaden. Chodila jsem s ním a nastěhovala se do Calgary, když tam na čas našel živobytí. Pomáhal při dohazování farem, ale přijmy nebyly velké. Aby je zvětšil, loupil a kradl, nikdy však ne sám, nýbrž vždycky se Sirdarem a za vedení Jimova. Jim byl kdysi zlatokopem v Kalifornii a uprchl odtamtud po jedné vraždě. Nechtyli ho — jmenoval se tenkrát Camillo Ricci, byl původem Ital — a po čase, maje hrozně moc peněz, koupil velkou farmu v New Meifod. Ukradl dokumenty tomu, koho sprovedil se světa, aniž kdy ta vražda vyšla najevo. Vzav osobní průkazy mrtvého, začal se vydávat za Jima Dentze. Poněvadž má mnoho peněz a jest štědrý i koná dobré skutky, je široko daleko ctěn a vážen. Mohl by mít ráj na zemi, ale on nechce — musí páchat loupeže, vraždy — — — nevydrží klidně sedět na jednom místě — — —«

»Zločinná duše je to — nemůže za to, nešťastník, člověk politováníhodný. Cítím k němu spíše soustrast než nenávisť,« pravil komisař tak přesvědčivě, jako by sám věřil tomu, co praví... Účinek věty neselhal. Vaska byla ještě sdílnější.

— »To Circleville také říkal. A proto jsme Jima Dentze zbožňovali, poslouchali ho na slovo a šli bychom za něho do ohně. Dentz za poslední doby už sám neloupil, jen vymýšlel, kam jít, a dělal nám po každé zeď. V Hardingu ho těžce poranil šafář, který se nedal lehce odbýt, když Dentz, Sirdar a Circleville ho napadli, aby ho odvlékli od železné pokladny. Tenkrát soudruzi Dentze namáhavě dopravili domů a léčení trvalo dlouho. Policistům, když ho přišli navštívit, vymluvil se Dentz-Ricci, že si způsobil úraz sám, když zkoušel pistoli. A oni neměli důvodu pochybovat o tom. Dentz byl povznesen nad každé podezření. A od té doby je už jen patronem loupeží. V New Tormintoulu nám držel venku v hájku koně, na nichž jsme pak k němu ujeli. Poslal nás na farmu nejprve samotné, jakmile se dověděl, že nová farmářka je prý bohatá. Náhodou my ji už znali z Calgary, zrovna když tam přijela hledat nějaké hospodářství. Nejdřív jsme tam tedy, když se v New Tormintoulu usadila, jeli na zvědy a všechno jsme obkoukli. Měla nádherné šperky, snad i hodně peněz uložila doma, její ženich měl krásné pušky, vkladní knížku a já nevím, co. Předstírali jsme, že Circleville by v zimě rád jel s tím pánem na lovy a oni nám všechno ukázali. Čekali jsme až na začátek žní, kdy nikdo nebývá na farmách doma. Pozorně jsme dali špehovat, kdy začnou sklízet. V noci jsme dojeli do hájku a tábořili tam. Kdyby

Pokračování na str. 5

When you have questions about investing... see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road Cicero, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue Cicero, Illinois 60650
Phone 656-2000

DEPOSITORS
INSURED UP TO
\$100,000

FDIC

TAM ZA MOŘEM

ROMÁN

Pokračování z min. čtvrtka

nás byli policisté přistihli, nic se nám nemohlo státi, když byl Jim Dentz s námi — on, u něhož policisté bývají hosty, nic netušíce, že v podzemních pokojících je zločinecká skrýš. Když domácí lidé z New Tormintoulu vyrazili na pole, my tři — Sirdar, Circleville a já — vnikli jsme do vily.»

A Vaska nato do detailů vylíčila loupež a vražednou historii tak, jak se opravdu udála.

— »Nikdo nepočítal, že bude paní doma. Sirdar jí zastřelil, aby nás neprozradila, když mě a Circleville znala. Myslili jsme, že kořist bude obromná, ale na to, aby se obětoval lidský život, byla to kořist malá.«

— »Circleville — Circleville — jaké je jeho první jméno a odkud je?«

— »Jack Circleville je ze St. Louisu. Jsme oba míšenci, a snad i to nás sblížilo. Je čtyřiatřicet let star a papíry má v pořádku.«

— »Byl trestán?«

— »Jen pro maličkosti. Pro nějaké hloupé, nepatrné podvody. Nikdo mu jinak nic zlého nemohl dokázat.«

— »Circleville nám spolehlivě popsal ono lupičské hnízdo u Jima Dentze. Je to prý v podzemí...«

— »Napravo od studny. Blízko čerpadla jsou nenápadné kanákové otvory, kterými se přivádí vzduch do podsklepi. Jsou tam pohodlné pokojíky s pěknými lůžky a za chladných dnů se tam může topit. I vařit, je-li třeba... Přístup k nim je snadný po schodech, které jsou zakryty deskou, jež vypadá, jakoby náležela k čerpacímu zařízení.«

— »A má Jim Dentz tak spolehlivé lidi, že ho nikdo ze msty dosud neudal?«

— »Každého uplatí a s nikým se ve zlém nerozejde. Kdysi Barrison, zvaný »postrachem Kanady«, hrozil Dentzovi udáním, když mu farmář svedl ženu. A nyní? Barrison z Edmontonu je už půl roku nemocen a leží tam u Dentze v jednom pokojíku. Už brzy bude však zdrav a zase počne... Loupež v Darlingtonu byla poslední, co provedl před nemocí... Uhnal si zánět plic a hrozily mu souchoťiny... Sirdar je bývalý lékař.«

— »Ernst Sirdar z Klondyky?« přerušil komisař mišencino vyprávění.

»Ano,« odvětila Vaska a pokračovala: »A umí své věci dobře. Divně se dostal na tuhle dráhu. V opilosti zabil kdysi nevěstu, když se mu znelíbila, byl pak dlouho v Mexiku a teď v přestrojení našel útulek u Dentze. Je to milá společnost pohromadě, stýská se mi po ní... Když jsem všecko vyznala, slibte mi, že nikomu z nich nedáte ublížit...«

»Ani nás nenapadne, nač tak? Ale ještě něco: Což nikdo z vás netušil, že vkladní knížka na jméno Marty Ozimcové je vázána heslem?«

— »Nikdo mi nic neřekl — nikdo to snad nevěděl...«

Komisař odskočil k řediteli banky a gratuloval mu, že poznámka o vinkulování vkladů je v knížkách tohoto ústavu naznačena tak, aby jenom zasvěcenci o ní věděli. V jiných bankách, záložnách a spořitelnách je to vyznačováno okázale a zločinci si dávají pozor. Tady tato drobnůstka pomohla k vypátrání vrahů. Nápadná poznámka o vinkulaci jistě by byla zlosynů vedla k tomu, aby knížku raději zničili nebo pohodili...»

Navrátil se k výslechu Vasky, tvrdil komisař, že právě dostal dodatečnou zprávu o tom, jak se zločinci po vraždě rozdělili o uloupené předměty.

Na to pravila Vaska, jako by byla s měsíce spadla:

— »Což i ten náhrdelník musím odevzdat? Ten mi přece dali, abych si jej v Montrealu prodala. Circleville všecko vyžvanil?! A pak se říká, že jen ženy jsou povídavé báby.«

— »Ano, náhrdelník... neotálejte.« poznamenal komisař, zřejmě udivený hladkým průběhem výslechu. A z mišenciny kapsy putoval na světlo světa Arančin nejceněnější šperk... »O peníze se muži rozdělili stejným dílem. Knížku převzal Circleville, dvě pušky má Sirdar... Jsou v Dentzově hnízdě,« dokončila mišenka výpověď.

Vasku odvezli do policejní věznice a dali jí opravdu důkladně najíst. Když se sháněla po Circlevilovi, bylo jí řečeno, že už putoval s eskortou do Calgary, kam co nevidět pojedje za ním i ona. Tam se potom shledají. U Vasky pojila se šejdříská prohanost s bezectností a divoškou naivitou. Policisté s ní naoko kavalírsky zacházeli a ona jediného slůvka neselhala.

Po skončeném výslechu učiněny radiografickými šifrovanými depešemi (aby nikdo nepovoláný obsahu nezvěděl) potřebné dispoce ohledně zločineckého dopřete Dentzova, rozšířena naléhavá opatření na Circlevilovo dopadení a zároveň byly informovány příslušné bezpečnostní a soudní orgány, že Ozimcova naprostá neúčast na zločinu je prokázána.

Zatím co ústředí kriminální služby v kanadském ú-

zemí Albertě rychle se dohodovalo se třemi výkonnými policejními oddíly, jsoucími poměrně nejbliže Dentzově farmě v New Meifod, jak provést zákrok s ohledem na nebezpečnost zločineckého úkrytu, soudce Flipo pozval k sobě profesora Kuzmányho a sám spěchal do Ozimcovy cely, zvěstovat mu radostnou novinu.

Prokop psal, psal a psal Martě. List byl nekonečný, prostý, ale jadrný. Nebyl ještě hotov, když soudce kvapně vešel s rozjasněnou lící a podával mu obě ruce.

»V Montrealu lapili účastníci newtormintoulské vraždy a vaše nevinu je prokázána. Jdu vám blahopřát a zároveň omluvit úřady, že vás musily zatknout a způsobit vám řadu hořkých dní. Konali jsme pouze svoji povinnost a vám se dostává úplného zadostučinění. Způsobte mi potěšení tím, že budete dnes mým hostem. Kuzmány přijde co nevidět.«

Ozimcovi svalil se těžký kámen se srdce, ale jinak neměl, proč se radovat. Čekal svoje propuštění — vždyť svědomí bylo čisté. Požádal soudce, aby v cele mohl dokončit list Martě. Napsal jí o všem, co se sběhlo, i svoje zatčení jí vylíčil a mohl nyní připojit, že jde už domů, kde vyčká její odpovědi. Kuzmány, přišed, podlehl podivné vznešenosti této chvíle, v níž se odčiňovala křivda, způsobená nevinnému člověku, a namáhavě potlačoval pohnutí. Dozorce žádal, aby byla Ozimcovi popsána jeho historie. Byl rovněž nevině obžalován z vraždy a dokonce odsouzen k doživotnímu žaláři. Po třech letech, když pravý pachatel umíraje se přiznal, byl vězněný ubožák propuštěn na svobodu a za odměnu, protože byl existenčně zničen, jmenován vrchním soudním dozorcem. Proto s Ozimcem od počátku, co se v cele objevil, upřímně cítil, nevěře v jeho vinu.

Kuzmány přečetl Ozimcovi dopis a nelíceně jej pochválil. Ano, zrcadlí se v něm pravda, Prokop vyznal se i ze svých starých nepravostí, jichž se již dávno doma dopouštěl za Martinými zády, a podrobně vypsál celé své dobrodružství zámořské cesty se slibem nápravy a polepšení i s kajicnou prosbou o odpuštění.

Soud vydal Ozimcovi dvě osvědčení nevinu — jedno pro něho, druhé pro Martu, Kuzmány pořídil slovenský překlad, jenž byl úředně ověřen, a listina připojena k dopisu, jež doprovázel také Arančin list s překladovou doložkou. Soudce a Kuzmány obsah tohoto Arančina dopisu, adresovaného Martě Ozimcové, znali, ale Ozimec nechtěl si ho přečísti. List náleží Martě — ať tedy ona jej dostane do rukou dříve nežli on, Prokop...»

Než vyšli ze soudní budovy, bylo Prokopovi v depositní kanceláři vydáno několik předmětů po Arance. Mezitím přijel na motocyklu šéf bezpečnostního oddělu stisknout Ozimcovi ruku a požádat ho za prominutí. Důvěrně naznačil, že policisté tři stanic chystají se k soustředěnému »útoku« na newmeifodskou farmu, ale že nikdo z nich nechce věřit ve zločineckou dráhu Dentzovu. Snad zítřejší jitro přinese značné překvapení.

Ozimec za soudcova přátelského doprovodu poznal nejprve staromládeneckou domácnost Ivana Kuzmányho, jenž vedl samotářský život se svým psíkem a indickým drozdem-šamou. Pohled do evangelicky chudického příbytku byl souladným doplňkem miloučkého obrazu, jež si každý pozorovatel učinil v nitru o bytosti profesorově. Potom společně zašli do příbytku soudcova, kde se však Ozimec za chvíli chtěl poroučet. Prosil, aby směl přijít jindy, poněvadž dnes je prašpatným společníkem a nemá »stání«. Doma je ho naléhavě zapotřebí.

Kuzmány ho však přemluvil, aby přece zůstal do zítřka, touto nabídkou:

»Zařídím si všecko na malý, aspoň třídenní výlet a pojedu s vámi do New Tormintoulu. Budete potřebovat v těch hodinách u sebe strážnou, přátelskou ruku. Psíka a drozda smím vzít s sebou?«

Pokračování příští čtvrtek

Český národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobené hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchejte náš rádlový program každou neděli
v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Robot - Wasuboot

-rfe/m.-

Na světové výstavě v japonské Tsukubě v roce 1985 vzbudil zvláštní pozornost mezi atrakcemi výstavy robot se jménem Wasuboot. Při zahajovacím koncertu hrál na klávesách normálních varhan i náročné skladby.

Zatím, co normální porůmyslové roboty se podobají víceméně jednoramenným chapadlovým strojům, byl robot hrající na varhany formován v podobě člověka. Měl hlavu, trup, dvě ruce a dvě nohy. Nyní obdržel Wasuboot ještě daleko perfektnějšího nástupce, který ovšem není určen pro zábavní produkce, ale pro průmyslové použití. Tento robot nové generace byl v Osace a Tokiu předveden žasnoucí veřejnosti. Technické finesy se však neprojevují ani tak ve formě, pro kterou bylo předlohou lidské tělo, ale ve velice pokročilých možnostech koordinace obou manipulačních paží ve spojení s optickými sensory, které pracují ve třech rozměrech, a silovými čidly, které měří a reagují v šesti osách na zatížení ramen.

Chapadla - umělé ruce robota, při jejichž konstrukci se vzaly za příklad lidská paže a ruka s jejich velice různorodými pohybovými možnostmi, se vykazují každá sedmi pohybovými stupni. Pohybové ruce v tomto smyslu udávají operační schopnost automatického pohybového stroje. Obyčejní průmysloví roboti se vyznačují nanejvýš šesti na sobě nezávislými pohyby. Lidská paže ve spojení s rukou a jejími prsty umožňují 27 nezávislých pohybových stupňů.

Nový robot byl vyvinut pro plnoautomatický provoz v textilních továrnách a krejčovských, respektive konfekčních závodech. Vysoká citlivost silových sensorů registrujících tlak a tah nástrojů, umožňuje šetrné zacházení s lehkými, poddajnými a choulostivými materiály, jako jsou látky, šaty a oděvy.

Doposud bylo plnoautomatické zpracování elastického materiálu znemožňováno právě pro jeho poddajnost a pružnost, se kterou se poddává každé manipulaci. Věc se nedala vyřešit zvýšením tlaku nebo síly automatických částí, protože snadno docházelo k poškození zpracovávaných látek.

U nového robota, jehož optické sensory se orientují stereoskopicky, to je trojrozměrné, je podstatnou částí polovodičový laser. Ten vysílá kódovaný, rozložený světelný paprsek, jehož odraz čidlům umožní i za obtížných podmínek bezpečně rozeznávat předměty a jejich materiál, jako například určitou část oděvu na hromadě jiných textilií.

Pokračování na str. 6

6 DENNÍ HLASATEL

13. března 1990

Century
21

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545

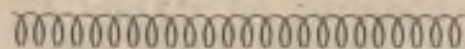
MILLIE KOLESKE
REALTOR-ASSOCIATE*

Westchester:

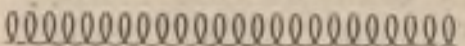
Krásný zděný dům, 3 velké ložnice, 2 plné koupelny, garáž na 2 auta, rodinný pokoj, velký lot. Pro informaci volejte Millie, 442-0444 (mluvím česky).

For Sale

By owner, 83rd and Harlem, 10 yrs old by-level 3-bdrm, a/c, fenced yd, 2 and half car garage. 708-598-5122

Complete shoe repair shop in Berwyn, suburb of Chicago. Low rent. Retiring \$18,000 CALL (708) 484-7763

For Sale

BEAUTY SALON - Prime Lincoln Park location. Established for 10 years. Call for further information 312-880-5366. Please respond in English.

For rent

STUDIO APARTMENT IN CICERO ELDERLY GENTLEMAN PREFERRED. CALL 656-9292 ASK FOR DEBBIE

Prekládám de angličtiny legální doklady školní a osobní notářsky ověřené.

O. KOVAR
Píše na adresu:
P.O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Football and Baseball Cards, Old Tins, Coffe, Tea, Tobacco, Japps Potatoe Chip Cans, Old Magazines, Cracker Jack Items, Iron Mechanical and Still Banks, Marbles, Old Walt Disney Items, Lone Ranger, Batman, Gene Autry, Old Comic Books, Beer Steins and Glasses, Old Postcards.
Call NORM at 863-8979 or 447-7955

DVOUPOSCHODOVÝ MODERNÍ DŮM
NA PRODEJ
ADDISON - WOOD DALE

s veškerým komfortem, 3 velké koupelny, 20x18 rodič. ložnice, 20x6 šatna, velké ložnice, místnost pro kompuer, 7x16 loft, krb, whirlpool, garáž pro dvě a půl auta, půlakrový rohový pozemek. 15 minut do Berwynu.

O další informace volejte

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

Dům o 16ti bytech, Jižní Cicero, 16 roků starý. Příjem \$ 72. 500

Video
služba

Na objednávku vám natočím jakoukoliv událost v ČSSR a zašlu vám ji na udanou adresu v USA. (*Rodinné události, folklorní festivaly, rodnou vesnici, příbuzné, přátele...). Píšte na adresu: Petr Zajíc, Energetik, 69612 Hovorany 734, Morava, Czechoslovakia.

Nádherný 'BUTTON'
s barevnou fotografií nového československého prezidenta VACLAVA HAVLA pro vás nebo příbuzné v Československu na podporu před volbami. Cena \$ 5,95 (vč. poštovného) platit můžete dolary, čekem nebo 'Money Orders'
G. TROUP,
2183 Buckingham Rd. Suite 271
Richardson, Texas, 75081

ČISTÍME KOBERCE
A
ČALOUNĚNÝ NÁBYTEK

Volejte
přes den:
Hana: 484-3459
večer
Chris: 863-4113

*

Mám 18 roků a hledám kamaráta na dopisovanie. Moje adresa:

Iveta Kubincová
02356 Makov 101
Czechoslovakia-Europe

*

HELP WANTED

INSTRUCTORS FOREIGN LANGUAGE
CZECH and SLOVAK

The Defense Language Institute, located on the scenic Monterey Peninsula, is accepting applications for Czech and Slovak Language instructors. A high degree of competence in Czech or Slovak is required; competence in English is essential. As a U. S. Government employee your position may range from GS-5, \$16,305 per year, to GS-9, \$24,705 per year, depending on your education and experience (Promotion potential GS-9). GS-9 level requires 2 years of teaching or related foreign language activities and 3 years of related general experience. An Immigration Naturalization Service work authorization or U. S. citizenship is required.

Contact Defense Language Institute, ATTN: ATFL-CPR (CZ901), Presidio of Monterey, CA. 93944-5006, (408) 647-5137 for forms. THE DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE IS AN EQUAL EMPLOYMENT OPPORTUNITY EMPLOYER

HELP WANTED ASSEMBLY
Packaging and Assembly. Start immediately. Call (708) 343-4430.
CONSTRUCTION WORK
All phases. Immediate openings. Excellent pay. Call (708) 343-4430.
FACTORY
Most shifts available. Start immediately. Good pay. Call (708) 343-4430.
WAREHOUSE
Work full time, no experience necessary, good starting pay. Call (708) 343-4430.
BI-LINGUAL
Advance fee required, not an employment agency.
THEJOB LIBRARY

NURSING DIRECTOR
Nursing Home
39 bed co-located nursing home located 45 miles from Glacier National Park seeks experienced RN for challenging position. Contact: Administrator, Glacier County Medical Center 802 2nd St. S. E., Cut Bank, MT 59427 (406) 873-2251
EOE

Wanted

CANCER PAD MATERIAL
by Church Ladies who make up cancer pads free for the Cancer Society, bed sheets, towels, blankets, etc. are needed. Will pick up. Please call Norm at 708-863-8979.

Kde možno koupit Hlasatel:

Austin a Čermák Rd.,
ve stánku Cicero.
Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.
Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní
Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.
Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.
Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.
26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.
Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.
Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.
V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

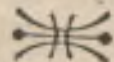
Robot...

*

Na téže japonské výstavě s názvem Matsushita Electric Exhibition of Technology jinou velkou událostí byl překladatelský počítač, který překládá mluvenou japonštinu do mluvené angličtiny. Tento jazykový kompuer je společný projekt firmy Matsushita s americkou Carnegie Mellon University. Zvláštní předností počítače této vývojové spolupráce je, že nemusí být nejprve ocejchován či vyladěn na hlas mluvící osoby, jak je to zatím u jazykových počítačů nutné.

Zatím se výkon umělého tlumočnicka omezuje na poměrně jednoduchou konverzaci, například rozhovor lékaře s pacientem, informace v nádražích a letištních halách a podobně, ale v každém případě dokáže během pěti vteřin přeložit nepřiliš složitou japonskou větu do angličtiny. Japonsky do mikrofonu pronesená věta je počítačem analyzována, rozdělena na jednotlivá slova a tato jsou dále zpracovávána jako zvukové symboly. Tyto jsou opět analyzovány, přeloženy a opět zpracovány do věty. Ta je pak umělým hlasem přednesena v angličtině, ne sice ve zcela vypilované angličtině, ale dobře srozumitelná. Přitom je nutno uvážit, že automatický překlad dvou řečí, ve své struktuře tak odlišných jako je japonština a angličtina, je obzvláště těžký, nejenom linguistický ale i technický problém.

Mezitím se již připravuje i přenosná verze automatického překladatele, která dojde jistě velkého rozšíření.

NEJ NEJ NEJ

Nejděle na kolotoči (zde 'merry-go-round'), v maratónu - 312 hodin a 43 minut, od 20. srpna do 2. září 1976 - jezdili Gary Mandau, Chris Lyons a Dana Dover z Portlandu (Ore.).

*

"jako by se nechumelilo". Alexander Solženicyn měl zřejmě pravdu, přirovnal-li komunismus k rakovině, o níž je známo, že zatímco užírá útroby, bují na povrchu. Avšak k věci.

* * *

Jak 1. března t. r. uvedla tisková agentura Associated Press (U. S. to Contras: Lay down your arms), vyzval státní sekretář James Baker Spojené národy, Organizaci amerických států a Řím - kat. kardinála Miguela Obando, aby pomohli rozpustit protisandinistické jednotky Contras, rozmístěných, o celkové síle 10 až 15 tisíc na území Nicaraguy a na základnách v sousedním Hondurasu. A bývalý prezident Carter (od něhož by se těžko dalo čekat něco jiného), t. č. vedoucí skupiny volebních pozorovatelů, Contras nazval "vojenskou silou, ohrožující zemi".

Nu, místo komentáře všimněme si raději toho, o čem se píše v závěrečném odstavci zprávy AP.

"Jde přibližně o 15,000 mužů," uvedl jeden z Bushovy administrativy, "z nichž každý je ozbrojen puškou vzor AK-47, každá s 30 náboji. . ." Je-li tohle "vojenská síla," pane Cartere, pak jděte k šípku! A co takhle ty eskadry nejmodernějších bojových stíhaček, vrtulníků, tanků a bůhví čeho, co Sandinistům za celou uplynulou dekádu dodali Brežněv s Gorbym (ten za tři roky dvakrát tolik, co onen za šest), to nic. Doufám, že se nemýlím, budu-li tvrdit, že nikoli Contras - i když k 15,000 puškám a 450,000 nábojům připočteme oněch 15,000 mačet, které mají bojovníci o svobodu Nicaraguy bezesporu u ruky, - ale ti druzí jsou tou opravdovou vojenskou silou ohrožující zemi, jež by měla být rozpuštěna, a to když už pro nic jiného. Pánové Bakere a Cartere, tak jen proto, že je armádou velkohubého Ortegy, který to ve volbách projel.

Vrat'me se v závěru o nějaký čas zpátky. Ve všem co se týká Nicaraguy, měl Ronald Reagan pravdu. Nebýt houževnaté podpory bývalého presidenta proti-komunistickým jednotkám Contras, nebylo by k nedělním volbám v Nicaragui kdy došlo. A nedošlo by zajisté ani tehdy, kdyby zrádná levice demokratů v kongresu neházela v tomto Reaganovi klacky pod nohy. A nebylo by také ostudné "Iránské aféry". Namísto volání "God bless, Reagan! God bless, North!" bezkonečné tahání po soudech. Styd'te se, Američané!

* * *

Dalším svědectvím o levičáctví západních, v tomto případě amerických, prostředků veřejného styku je případ černého "poloboha" Mandely. Kdo je Nelson Rolihlahla Mandela?

Když jsme - není tomu dávno - se ženou jeli z East Londonu do Umtaty, hlavního města neodvislé republiky Transkei, to jsme ještě zdaleka nevěděli, kdo Mandela je, nanejvýš jen to, že se vzepřel jihoafrické vládě bílých, pokusil o svržení vlády, pročež byl uvězněn. Nevěděli jsme, že v jednom z domků s plechovou střechou v kukuřičných políčkách, které jsme míjeli, se v roce 1918 narodil, jako malý chlapec pásal dobytek a kozy, pomáhal při orbě, jeho praprapraděd byl slavný transkeiský král a otec královský rádce se čtyřmi ženami. Nevěděli jsme, že jeho první politikou byly pastorele.

Dnes je Mandela, podle většiny amerických médií, "nejslavnější politický vězeň dneška", "hrdina", "zrozen, aby vedl" (Newsweek, 19. 3) a kdoví co ještě. Všichni špatní, jen Mandela je O. K. Že tomu tak zdaleka není, poznáme z dalšího.

On totiž Mandela politickým vězněm vůbec nebyl, ale zato praničerným teroristou. Když ho před 27 lety policie zatkla, přišla na hotový arsenál zbraní a výbušnin, pozůstávající z několika desítek tisíc ručních granátů, 46,000 nášlapných min, x-tun účinných trhavin a plánů 175 budov a veřejných zařízení, určených k vyhození do vzduchu (Washington Times, 8. 10. 1989). Největší politický vězeň, pánové levičáci z Associated Pressu, Newsweeku atp? A co takhle Andrej Sacharov, Alexander Solženicyn, anebo náš Václav Havel, nově zvolený prezident Československa. Pravda, ten byl ve vězení sice pouhé čtyři roky, ale za to u něj, kromě několika kuchyňských nožů a plácačky na mouchy, při prohlídce nic podezřelého nenašli a revoluci dělal v rukavičkách.

* * *

Fakt, že valná většina zpráv médií na tomto kontinentě o Mandelovi se až nápadně shoduje v tom, že ten, propuštěn z vězení, vrátil se do jejich "malého domku z cihel" (his "family small brick house"), zdá se napovídat tomu, že zprávy pocházejí z jednoho a téhož pramene. K tomu jistě není třeba komentáře. Co ovšem nesedí - že je to lež jako věž, jak poznáme z dalšího.

Potulovajíc se se svou chotí, v oněch končinách, jak jsem se už shora zmínil, dozvěděli jsme se z několika věrohodných pramenů, že Mrs. Mandela vlastní v Sowetu (South-West Township), "černé" čtvrti přiléhající k Johannesburgu, luxusní baráček v hodnotě takového tři čtvrtě miliónu dolarů ve zdejší měně. Rezidence údajně (do Soweta jet nám lidé neradili) stojí v zeleni odborně upravené zahrady, před vilou bazén, uvnitř větší počet místností, z nichž jedna zvláštní pro přijímání hostí, uvnitř i vně mihotání služebnictva. Také

několik "body-guards" (tzv. "soccer team"), Mrs. Mandela (m. j. zastánkyně přívrženců bílých pomocí hořících pneumatik, tzv. "necklace") se totiž bojí o svou kůži. Zde je proč: Vilu pro paní Winni Mandelovou postavili za peníze z kostelních sbírek, určených původně k podpoře chudých farníků. Rovněž peníze, došlé ze zahraničí pro týž účel, sehrály své. Mimochodem, "fotbalisté" pí. Mandelové už kohosi utloukli, psali v kterýchsi novinách.

A tím končím.

Spolupráce USA . . .

dovážejí pouze základní výrobní technologii, ale že tamní vlády odmítají technologii proti zamořování prostředí, která je normálně součástí vybavení továrny. Nechtěly prý za to platit."

Tyto úspory se ovšem zemím Varšavského paktu zle vymstily. V Polsku je dnes 95 procent říčních vod příliš zamořeno pro lidskou spotřebu, ba 50 procent dokonce příliš zamořeno chemikáliemi i pro průmyslové využití vody, protože by korodovala stroje a přístroje, řekli znalci ve Washingtonu. V Polsku také je pravděpodobně téměř čtvrtina zemědělské půdy příliš zamořena pro bezpečné pěstování plodin pro potravinářský průmysl.

Mad'arsko připisuje jedno úmrtí z každých sedmnácti znečištěnému ovzduší - a to je ještě víc znečištěno v zemích jeho sousedů na severu. Podle údajů Spojených národů, v čtyřech zemích střední a východní Evropy, včetně Československa, čtvrtina až třetina všeho stromoví jeví známky vymírání následkem znečištěného ovzduší.

"Ekologické podmínky jsou tak špatné, že ohrožují i možnost příštího růstu a zotavení hospodářství těchto zemí", řekla americká výzkumnice Jessica Tuchman-Mathewsová. "Jak má nějaká země křísit své hospodářství, když se vzduch nedá dýchat, půda orat a voda pít?"

"Východoevropané budou stát před strašlivě těžkým rozhodováním", řekl Richard Liroff, který řídí nový Program pro otázky východoevropské ekologie v Nadaci pro ochranu prostředí aneb Conservation Foundation. Liroff řekl: "Mnohá jejich průmyslová odvětví jsou zastaralá. Praktičtější, než snažit se je vybavit zařízením pro ochranu prostředí, by bylo prostě je zavřít a eventuálně nahradit moderní efektivní technologií, která prostředí tolik neškodí. Ale to znamená nezaměstnanost. Bude taková cena pro tyto společnosti přijatelná? To prostě nevím."

Jiní naopak vyslovili přesvědčení, že jak veřejnost, tak nové vlády ve střední a východní Evropě přijmou tvrdá opatření nutná k nápravě ekologické zkázy. V článku se cituje pasáž z novoročního projevu prezidenta Václava Havla, kde Havel říká: "Máme dnes nejhorší prostředí v celé Evropě", ale cituje také vědce z Batellových výzkumných laboratoří Williama Chandlera, který tvrdí, že střední a východní Evropa má naštěstí také některé nejlepší odborníky na ochranu prostředí, s nimiž se kdy setkal. Vzpomíná, že když byl začátkem osmdesátých let v Polsku, ještě za tvrdého vojenského režimu, tamní odborníci na ochranu prostředí často riskovali žalář, aby mu ukázali hrůzy polské ekologie. Jeffrey Leonard vidí určitou naději pro ochranu prostředí v nových formách východoevropského spolupodnikání s velkými mezinárodními firmami.

O americké vládní spolupráci na ochraně prostředí se Sověty a se státy střední a východní Evropy hovořil před několika dny ředitel federálního Úřadu pro ochranu prostředí William Reilly v New Yorku. Reilly, bývalý předseda Světového fondu pro neporušenou přírodu řekl, že zájem o ochranu prostředí je teď nebyvalý, jak ve Spojených státech tak v západní i východní Evropě. "Odvracíme se postupně od plného zaneprázdnění otázkami obrany a národní bezpečnosti k otázkám restaurování a stabilizování prostředí celosvětově. Příštím velkým společným úkolem všech zemí bude zajistit ekologickou bázi pro dlouhodobou prosperitu." Reilly řekl, že na vrcholné schůzce na Maltě prezident Bush navrhl uspořádat tento rok v prosinci ve Washingtoně zasedání, které by vypracovalo rámeček mezinárodní dohody o ochraně zemského klimatu. Gorbačov s tím zřejmě souhlasí. A souhlasí také s návrhy, které se objevily současně v SSSR i ve Spojených státech na zřízení prvního společného národního parku obou velmocí po obou stranách Behringovy úžiny, tedy na Sibíři a na Aljašce. Byl by to vlastně první mezinárodní park chráněné přírody. Jako jiné příklady spolupráce Spojených států s východní Evropou na ochranu prostředí Reilly uvedl účast amerických specialistů na zřízení nového střediska pro výzkum ochrany prostředí v Budapešti a americkou spolupráci na polském Projektu čistého uhlí v Krakově.

PAMĚTAJ, AK SI NAHNEVANÝ, NEMÁŠ
POVEDAŤ ANI UROBIŤ NIČ, DOKIAL SI
V DUCHU NEZOPAKUJEŠ ABECEDU.

Athenodorus

"Keby bol mozog taký jednoduchý, že by sme mu mohli rozumieť, boli by sme my samotní takí jednoduchí, že by sme ho vobec nechápali", - to je názor anglického biológa Lyalla Watsona. A na tom určite dačo bude. Nie všetci vedci sa tým však nechali odradiť - sú presvedčení, že do tohto poldruhakilového vesmíru možno preniknúť.

Neurochirurg Roger Sperry, ktorý dostal roku 1981 Nobelovu cenu, presekol pri jednom pokuse zväzok zrakových nervov mloka a spojil ho s okom znovu, ale s falošným predznamením - vrchnú časť dolu a dolnú hore. Pre mloka stál od tej chvíle svet na hlave. Keď sa hmyz, ktorý lapal, pohyboval smerom hore, skočil mlok - dole do prázdna. Normálny človek v tom nevidí nijaký zázrak a poučenie tie nie - nanajvýš trápenie zvierat bez akéhokolvek dôvodu. Vedec v tom však môže nájsť potvrdenie alebo vyvrátenie svojich hypotéz. To si však vyžaduje zrovnanie s iným experimentom.

V konečnom dôsledku rovnaký experiment vykonal psychológ G. M. Stratton na človeku - na sebe samom. Neľakajte sa - nechal si iba vyhotoviť osobité okuliare, ktoré mu svet obraceli hore nohami. Od tej chvíle nebol schopný nič urobiť bez cudzej pomoci. Nie však natrvalo. O niekoľko dní stál svet pre Strattona znovu na pevných nohách. Sám nevedel nielen vysvetliť, ale ani opísať, ako k tomu došlo. V každom prípade - odrazu videl svet zasa v jehoobvyklej forme. Z toho vyvodil vedec základnú poučku: Podstatnú časť signálov, ktoré prichádzajú do mozgu človeka, dokáže tento orgán slobodne zhodnotiť a rozhodnúť, ako si ich vysvetlí. Ak mozog považuje signály - napríklad elektrické impulzy zrakového nervu - za falošné, tak ich koriguje. Je to skrátka mozog, ktorý postaví svet obrátený na hlavu, zasa na nohy. Mozog mloka nie je tohto výkonu schopný - jeho neuronálne spoje sú, ako hovoria kybernetici, pevne 'zletované'.

Asi 70 percent ľudského mozgu sa prejavuje učiteľnosťou, osobitne sa to týka mozgovej kôry, zvanej cortex. V jej obale sa nachádza potom vnútorný mozog, ktorý je evolučne starší. Experiment s mlokom ukázal, že učiteľnosť nie je vlastnosťou každého mozgu, ale iba vyšších vývojových foriem. Učenie je vďaka evolúcie. Mozog obojživelníkov, rýb a plazov zostal od prapočiatku taký, aký bol: už vo chvíli narodenia je takmer plne vyvinutý, zmeny sú sotva možné. Tieto zvieratá sa jednoducho nič nemôžu naučiť.

Ľudský mozog je schopný učiť sa dokonca počas spánku. Vedci zaznamenávajú elektrické vlny v mozgu počas snov. Tak sa dá zistiť

ako často a ako dlho ľudia snívajú. Najčastejšie a najdlhšie majú sny dojčata. Aj staršie deti snívajú častejšie ako dospelí. Dokonca u ľudopopov, vtákov a psov zistili vedci vlny, ktoré potvrdzujú existenciu snov. Uzáver: Všetky bytosti schopné učenie, snívajú. Obojživelníky, ryby a plazy nesnívajú nikdy.

Nové poznatky vniesli revolúciu do teórií o zmysle a účele snov. Sny sa netýkajú iba sexuálnych túžob, prastrachu a podobných vecí, ako si myslel Freud a jeho nasledovníci. V sne opakuje náš mozog skúsenosti z reálneho sveta. Tým ich pevne zakotvuje v pamäti. Experimenty dokázali: kto sa zrieka spánku, aby si ešte raz zopakoval učebnú látku, nič nezíska. Kto namiesto opakovania ide spať, má ráno svoje 'penzum' lepšie v hlave. Ale aj človek má z čias, kým ešte človekom nebol, časť mozgu, ktorá nie je schopná učenia. Je to malý mozog v strede hlavy, príznačne nazývaný 'hadím mozgom'. Pokusy naznačili, že táto staršia časť mozgu riadi nemeniteľne formy správania - sú to snahy vyvolať obdiv okolia, nutkanie vyzvať súpera na boj, zaliečanie sa príslušníkom druhého pohlavia a pokorovanie sa pred mocnejším. K tomu patrí napríklad stereotyp, ktorý vedie k vojnám medzi ľuďmi, čoho paralelu v živote jednotlivca je nutkanie vyzvať súpera do boja, a ktorý vedie k uzavretiu mieru, čo sa rovná pokoreniu sa pred mocnejším. To všetko je pevne zakotvené v 'had'om mozgu' človeka, v tom, ktorý nie je schopný prijať nové poznatky, ktorého spoje sú pevne 'zletované'.

Americkí popularizátori vedy Judith Hooperová a Dick Peresi sa pokúsili zhrnúť dejiny a súčasný stav výskumu mozgu a pritom sa nesnažili nič zatajovať. Mnohé poznatky sa získali po strašných omyloch. Roku 1935 sa pokúsil portugalský neurochirurg Egas Moniz liečiť duševne chorých operatívnym zákrokom. Pret' al u chorých nervové spojenie medzi prednými lalokmi a časťami, ktoré sú za nimi. Skutočne boli chorí po operácii pokojnejší. Roku 1949 si Moniz vyslúžil Nobelovu cenu. V Amerike sa začala lobotómia vykonávať vo veľkom. Ukázalo sa, že operované osoby dosahujú pri intelligenčných testoch rovnaké výsledky ako predtým. Lekári si mysleli, že operácia nemá nepriaznivé následky. Matador lobotómie Walter Freeman sa pokúsil roku 1948 podobným zákrokom zlepšiť neznášanlivý charakter slávnej mladej herečky Frances Farmerovej. Napriek neobvyklej kráse mladej dámy sa jej kariéra skončila. Operáciou zničil lekár nielen jej talent, ale aj celú osobnosť. Dnes sa napokon vie, že testy, skúmajúce intelligenčný kvocient, sú nespoľhivé, merajú iba malú časť ľudských schopností. Predné laloky mozgu sú zrejme rozhodujúcim vďaka evolúcie. Čo sa v nich deje, je také zložité, že sa to dodnes nikomu nepodarilo presnejšie definovať.

Citace hodné citování:

"Čím větší filosof, tím nesnadnější pro něho je zodpovědět otázky prostých lidí." - Henryk Sienkiewicz

"Vždy mějte na paměti, že vaše vlastní rozhodnutí dosáhnout úspěchu je důležitější než cokoli ostatní." - Abraham Lincoln

Navštivte svobodné ČESKOSLOVENSKO 1990

Skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga či New Yorku za nejlevnější ceny.

Data odletů: 10. a 25. května, 7., 21., 25. a 28. června, 5. a 19. července, 2., 16. a 30. srpna, 7., 15. a 27. září.

Pobyt je na 16, 21 a nebo na 30 dní a může být prodloužen až na 90 dní.

Do Frankfurtu za snížené ceny:

Do 2. května jen 399.00 dol. okružní cesta
Od 15. do 31. května a od 1. října do 31. října 529.00 dol.
Od 1. června do 30. září 599.00 dol. plus daň.

Cesta musí být rezervována a zaplacená do 28. února 1990.

Do Vídně, okružní letenky:

od 1. do 31. března 529.00 dol., od 1. do 30. dubna 569.00 dol.

Pronajmutí aut ve Frankfurtu a ve Vídni za velmi výhodné ceny.

Zavolejte a nebo napište o podrobné informace!

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

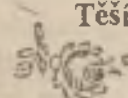
Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.
2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Nový sklad keramiky z Československa je už vystaven v našem obchodě

Těšíme se na vaši návštěvu!

Máme z Československa a jiných zemí největší výběr KŘIŠTÁLOVÉHO SKLA. Právě české GRANÁTY a jablonecká BIŽUTÉRIE.

Dámské ručně vyšívané BLÚZY, vyšívané OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTĚRY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné ŠÁTKY a PANENKY v krojích.

CUKROVINKY, BONBONIERY čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ mák, kmín, trhané krupky, sušené hříbky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

BLAHOPŘÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské, polské, německé a italské.

TUZEX - potravinové balíčky bez cizí nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě. Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. Pancner, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 6.00 večer;
v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 hod. večer; zavřeno v neděli.

Tel.: (708) 484-3459

